DOI: 10.59809/Comitatus.2026.36-258.31

BÓDI FERENC – BÓDI DÁNIEL

Nem fújták a trombitát
2026-os országgyűlési választás és a települési önkormányzatok
—
Magas választási részvétel s földcsuszamlás jellegű győzelem településméret vonatkozásában

They did not sound the Trumpet

The 2026 Parliamentary Election and Local Municipal Governments

–

High Voter Turnout and a Landslide Victory Across Different Size of Settlements

•

SZERZŐK:

Bódi Ferenc, PhD, tudományos főmunkatárs, ELTE Társadalomtudományi Kutatóközpont, Politikatudományi Intézet, 1476 Budapest 100, Pf. 340., bodi.ferenc@tk.hu, ORCID: 0000-0003-2362-3174

Bódi Dániel, Phd-hallgató, Miskolci Egyetem, Világ- és Regionális Gazdaságtan Intézet, bodidaniel90@gmail.com

JEL kód: Z18

Kulcsszavak: Földcsuszamlás szerű választási győzelem • választási részvétel • 2026-os országgyűlési választás • Magyarország • vidéki települési önkormányzatok.

Absztrakt: A tanulmány a 2026-os országgyűlési választás települési szintű sajátosságait vizsgálja, különös tekintettel a történelmi léptékű részvételre és a TISZA Párt földcsuszamlásszerű győzelmére. Az elemzés Budapest nélkül, a települési önkormányzatok szintjén értékeli a választási részvétel, a településméret és a két meghatározó politikai erő eredményessége közötti összefüggéseket. Az eredmények szerint a 2026-os választás megtörte a korábbi évtizedek részvételi términtázatait: az Alföld korábban passzívabb települései is jelentős mértékben aktivizálódtak. A TISZA Párt legnagyobb arányú győzelmét a nagyobb városokban érte el, ugyanakkor sikeréhez döntően hozzájárult az 1 000 és 20 000 fő közötti települések (falvaktól a kis-középvárosokig) kiemelkedő részvételi aktivitása is. A vizsgálat rámutat, hogy a Fidesz–KDNP-hez kötődő polgármesterek által vezetett települések választói magatartása érdemben nem tért el az azonos méretkategóriába tartozó más településekétől. A korábbi kormányzópárt helyi önkormányzati beágyazottsága nem bizonyult elegendőnek a választási vereség megakadályozásához.

AUTHORS:

Ferenc Bódi, PhD, Senior Research Fellow, HUN-REN Institute for Political Science – Centre for Social Sciences, bodi.ferenc@tk.hu, ORCID: 0000-0003-2362-3174

Dániel Bódi, , PhD Student, University of Miskolc, Institute of World and Regional Economics, bodidaniel90@gmail.com

JEL code: Z18

Keywords: Landslide electoral victory • voter turnout • 2026 parliamentary election • Hungary • rural local governments

Abstract: *The study examines the settlement-level characteristics of the 2026 Hungarian parliamentary election, with particular attention to the historically high voter turnout and the landslide victory of the Tisza Party. Excluding Budapest, the analysis evaluates the relationship between voter turnout, settlement size, and the electoral performance of the two major political forces at the level of local municipalities. The findings show that the 2026 election disrupted earlier spatial patterns of voter participation: settlements in the Great Hungarian Plain, which had previously been characterized by lower electoral activity, became significantly more mobilized. The Tisza Party achieved its strongest results in larger towns and cities, yet its overall success was also strongly supported by the high turnout recorded in settlements with populations between 1,000 and 20,000 (ranging from villages to small and medium-sized urban settlements). The analysis shows that voters in municipalities led by Fidesz-KDNP mayors did not behave substantially differently from voters in other settle-*

ments of the same size category. The former governing party's local municipal embeddedness proved insufficient to prevent electoral defeat.

BEVEZETŐ

A magyarországi 2026-os országgyűlési választást két sajátosság vitathatatlanul jellemezte: egyrészt 1990 óta a legmagasabb részvételt ért el (79,56%),[1] másrészt földcsuszamlásszerű győzelmet aratott az új politikai formáció, amely a tizenhat éve folytonosan kormányzó pártot, illetve pártkoalíciót leváltotta. Az okokat most nem részletezve a kutatás fókuszát a települési önkormányzatok életvilágára irányítjuk, s két kutatási kérdést teszünk fel. Első kérdés: A TISZA Párt elsöprő győzelme megváltoztatta-e az országgyűlési választások részvételi arányának eddig mért települési és térspecifikus mintázatait (Bódi F. – Bódi M. 2011, 2023), vagy ez a választás olyan településtípusokat és térségeket is aktivizált, amelyek máig inkább passzívabbak voltak? Második kérdés: A TISZA Párt mely település szegmensekben volt legeredményesebb, s esetleg mely településtípusokban volt gyengébb a négy ciklus óta folyamatosan kétharmad mandátum többséget elért kormányerőkkel szemben. Végül górcső alá vettük a kormánypárti polgármesterek által irányított településeket, amelyek száma fővároson kívül 563 volt a 2024-es önkormányzati választások eredménye alapján, s amely településeken összeségében 2.380.905 választó szerepelt a névjegyzékben.

A vizsgálatunk elemzési szintje a települési önkormányzatok halmaza, amelyből Budapestet kivettük, mivel ez az az önkormányzati halmaz, amelynek egyéni országgyűlési választó kerületeinek határai nem követték maradéktalanul a kerületi önkormányzatok határait, illetve nem respektálták annak területeit. Ez a szétcsúszás különösen felerősödött, amint a korábbi kormány két ízben módosította a választási törvényt, s az egyéni választókerületek határait (Bódi M. – Kovalcsik, 2024).[2] Nem foglalkoztunk a megyei szintű eredményekkel sem, mivel 2010-ig létező megyei pártlistás választás kiesett a választási rendszerből, s így a választási eredmények is elvesztették megyei relevanciájukat. A pártok teljesítményértékelése során eltekintettünk a longitudinális elemzéstől is, mivel a most győztes párt, a TISZA korábban nem indult parlamenti választáson. Habár a TISZA a 2024-es EP választáson szerepelt – s hét mandátumot szerzett is -, de az Európai Parlament választási rendje jelentősen eltér a nemzeti szintű szabályozástól, mivel az előbbi tisztán arányos választási rendszer, azaz csak pártlistára szavaznak a választók, lényegében az egész ország egy választási kerület, ellentétben az országgyűlési választás rendszerétől, amely vegyes rendszer, amelynek „sarokköve" a választókerületekben elért egyéni mandátum.

A vizsgálatunk tárgya tehát egyrészt a történelmi léptékű magas részvétel eloszlása településtípusonként, településméret szerinti, s másrészt a „földcsuszamlásszerű választási győzelem" (landslide victory) eredményének településszintű (települési önkormányzatok szintjén mérhető) áttekintése és értékelése. Mielőtt az adatok értékelésére rátekintünk, érdemes tisztázni, mikor beszélhetünk „magas választói részvételről", s mikor nevezhetünk egy választási győzelmet „elsöprőnek, kiütésesnek, fölényesnek", azaz az angol tükörfordítás szerint „földcsuszamlásszerűnek".

FOGALMI KERETEK

A választási részvételnek jelentős szakirodalma van, amelyek longitudinális és komparatív módszerekkel vizsgálják az eltérő időben és területen (országokban, tartományokban, településtípusokban) a választók aktivitását. A legegyszerűbb mérőszámot a választáson megjelentek és a választási névjegyzékben szereplők számának arányából kapjuk.[3] A választási részvétel erősen politikai kultúra függő, azaz ezt akár indikátorként is használhatjuk a politikai aktivitás mérésére, ha és amennyiben a választás önkéntes, azaz a választók szabadakaratukból mennek el voksolni, nincsenek erre kényszerítve, fizikai és pszichés megfélemlítés alatt nem állnak. A magas részvétel minden esetben a nyertes fél legitimitásának mértékét is kifejezheti, de adott esetben a vesztes félnek is kapaszkodó, amennyiben a választás eredményét éles verseny eredményezte. Arend Lijphart szerint a jólléti államok fejlett demokráciáiban a választási részvétel csökkenése akár rendszerszintű gondokra is utalhat, ezért a magasabb részvétel a demokratikus reprezentáció szempontjából kívánatos (Lijphart, 1997). Az összehasonlító vizsgálatai alapján az amerikai kutató 70%-t, vagy azt meghaladó részvételt tartja kívánatosnak a stabil demokráciák számára (Lijphart, 1998). Ugyanakkor megállapítható, a választási részvételi arányok erősen társadalmi-gazdasági kontextusok függvénye (Frank, Martínez, 2023), azaz olyan területi indikátor is egyben, amely adott terület népességének sajátja úgy, mint a jövedelem vagy az iskolázottság szintje.

Amennyiben elfogadjuk Lijphart axiómáját, azaz a 70%-t mint határvonalat, abban az esetben Magyarországon a 2002-es, a 2018-as és a 2022-es eseményeket tekinthetnénk enyhén magas részvételt elért országgyűlési választásoknak. Ha az IDEA[4] összehasonlító kutatások „normáit" vesszük alapul, Magyarországon az 1990-es, 1998-as, a 2010-es, valamint 2014-es parlamenti választások részvételi hajlandósága alacsonynak tekinthetőek, az 1994-es és a 2006-os parlamenti választásokat közepes részvételűnek minősíthetnénk. A választási részvétel függhet a választási rendszertől és a demokratikus intézmények minőségétől, teljesítményétől is (Norris, 2022). A hazai kutatók is a részvétel és a politikai intézmény rendszerek, a pártrendszer és a választási rendszer közötti összefüggésekre hívták fel a figyelmet (Körösényi et al., 2007). Alábbi elemzés elsődlegesen a Nemzeti Választási Iroda (NVI) adatok alapján a választási földrajzban használt módszerekre támaszkodik, s ennek segítségével a területi és településtípusok közötti sajátosságokra mutat rá.[5] 2026-os magyarországi parlamenti választási részvétel minden idők legnagobb aktivitást elért szabad és demokratikus választása lett, amely európai összevetésben is magasnak számít a közel 80%-os rátával, amely megközelíti azon országok választási részvételi indexét, ahol a választáson az állampolgároknak kötelező részt venni (Belgium, Ausztria).

Földcsuszamlásszerű győzelem nem tekinthető egzakt fogalomnak, alapvetően abban az esetben beszélhetünk erről a jelenségről, ha a győztes párt, vagy jelölt a második helyen álló ellenfelét legalább annyi százalékponttal előzi meg, mint amit az induló jelöltek közül a mögötte álló elért. A fenti fogalom szinonimájának tekinthető „kiütéses győzelem" esetét említhetjük abban az esetben is, ha a győztes párt, vagy választási koalíció a választókerületek legalább kétharmadát, háromnegyedét elviszi. Nincs mindenütt elfogadható egységes definíciója e választási kimenetre vonatkozóan, például az Encyclopaedia Britannica vagy a Cambridge Dictionary elég világosan fogalmaz, de nem ad küszöbértéket a fogalom mel-

lé. Ugyanígy Patterns of Democracy szerzője is konzekvensen használja a landslide victory kifejezést, a pártrendszerek és aránytalan választási eredmények vonatkozásában, de nem definiálja, azaz nincs normatív meghatározása erre a speciális választási jelenségre (Lijphart, 1999). Nohlen, aki több kötetben kontinensenként tekinti át a választások eseményét, sem definiálja tételesen a földcsuszamlásos, azaz kiütéses győzelem fogalmát (Nohlen et al., 2005, 2010). A kiütéses győzelem, avagy fölényes győzelem fogalmának talán azért sem lehet megtalálni átfogó és egyetemes fogalmát, mivel e választási események jellemzően időben és térben kötött jelenségek. Az elemző szakújságírók már 50% felett, vagy plusz 20 százalékpont előny esetében földcsuszamlásról írnak, s ez különösen érvényes, ha egy újonc kihívó az inkumbens ellenfele fölé kerekedik, akit már-már egy mitikus „verhetetlenség mítosza" leng körül.[6]

Minden idők talán legnagyobb kiütéses győzelmére példa Ronald Reagan republikánus elnökjelölt sikere Jimmy Carter demokrata párti elnök ellenében 1980-ban, amikor a győzelemhez szükséges 270 elektori mandátum helyett 489-t megszerzett a hivatalában lévő elnökkel szemben, aki csak 49 mandátumot gyűjtött be. Habár az összes szavazatnak csak 50,7%-at kapta meg a republikánus kihívó, de winner takes all elv alapján Reagan győzelme még is fölindulásszerű volt. Ettől nagyobb arányban egy elnöki pozícióját védő elnök, illetve elnökjelölt győzött 1936-ban, amikor Franklin D. Roosevelt kihívója a republikánus Alf Landon mindössze 8 elektori szavazatot szerzett, ez lényegében két államban elért győzelme hozta (Maine és Vermont). Ebben az esetben nem csak a győztes mindent visz elve szerint volt földindulásszerű Roosevelt győzelme, de az említett esetünkben az összes voks 60,8%-t is be tudta söpörni (Nohlen, 2005).

A magyarországi választástörténetben, földindulásszerű győzelemről 2010-ben beszélhetünk, amikor az akkori kihívó választási pártkoalíció a kormánypártokkal ellenében 176 választókerületből 173-at szerzett meg, s összességében a hajdani parlamenti helyekből 263-at (386 mandátumból), ezzel alkotmányozó többséget ért el a törvényhozásban. Hasonló alkotmányozó többséget 1994-ben ért el a szocialista rendszer utódpártja a rendszerváltó kormánnyal szemben, az 1990-es választás kormányzati pozícióra esélyes, azonban a választást végül elbukó liberális párttal kötött „meglepetés koalíció"[7] révén. A legelső kiütéses győzelmet elért párt, az MSZP a voksok 33%-t szerezte meg, azonban a parlamenti mandátumok több mint a felét.

A vesztes felek oldalára is érdemes figyelmet szentelni, 1994 után a vesztes MDF, KDNP, FKgP pártkoalíció sosem tudott korábbi formában kormányerővé válni, s mi több, a pártok néhány választás után felmorzsolódtak, s ez történt a 2010-ben alulmaradt MSZP-vel és SZDSZ-el is, amely pártok a Fidesz–KDNP választási koalíciótól kaptak ki, végzetesen. A két korábbi elsöprő győzelemben van egy közös körülmény – bár az előbbi balközép, míg az utóbbi jobbközép győztes pártkoalíció – mindkét korábbi elsöprő győzelem esetében kitapintható a nyertes fél erős helyi politikákba való beágyazottsága. 1994-es győztes kihívó jól kihasználta a média és más országos szintű befolyásoló tényezők mellett a helyi erőforrásait, mivel a vidéki Magyarországon szerteágazó erős társadalmi tőkével bírt, mivel az önkormányzatokban, s a helyi gazdasági szervezetekben is ott voltak a „káderei", a megbízható emberei, akikre a sétáló kampányát építhette. A visszatéréshez jó alapul szolgált az a 660 volt tanácselnök, akiket 1990-ben polgármesternek választottak (Bódi et al., 2025). Hasonló volt a helyzet 2010-ben, amikor a kiütéses győzelemét a Fidesz

már 2006-os önkormányzati győzelmére, s a helyi politikába beágyazott „káderekre" tudta alapozni, mivel az említett önkormányzati választáson az akkor ellenzékinek mondható polgármesterek számát megduplázta. A 2010-es helyhatósági választáson ismét duplázott már, mint kormánypárt, így 2002-höz képest pontosan négy és félszeresére növelte polgármestereinek számát, amelyet a következő önkormányzati választáson még tovább tudott növelni – a kormány konform polgármesterek szám 2014-ben 628 fő volt (Bódi – Kovalcsik, 2025). A vidéki önkormányzatokban 2006 és 2014 között lényegében megtörtént a korábbi pártállam utódpártjának, az MSZP pozícióinak a megszerzése. Az államot saját hatalmi érdekeinek alávető új hatalmat reprezentáló Fidesz és az állampárti örökséggel bíró MSZP között megtörtént az őrségváltás.

A VÁLASZTÁSI RÉSZVÉTEL ÉS ANNAK TÉRBELI MEGJELENÉSE

Mint említettük, a 2026-os választás a demokratikus és szabad választások magyarországi történetében rekordot hozott, majd elérte a nyolcvan százalékot, ez nemzetközi összevetésben is jelentős eredmény. Comparative Study of Electoral Systems (CSES) adatai alapján hagyományosan a skandináv országokban jellemzően magas a nemzeti szintű ügyekben a választási reprezentáció, ezekben az országokban, különösen Dániában és Svédországban 85% körüli, Norvégiában inkább 80% körüli. Németország is alapvetően magas részvételt mutat a parlamenti választásokon, nagyobb szórással, de közelít Norvégiához. A legalacsonyabb részvételt a balkáni országok érik el (40-50%), sereghajtó Bulgária és Görögország, valamint Románia, továbbá gyenge a választási aktivitás a balti országokban is (50-59%), de meglepően tartósan alacsony Svájcban, 50% alatti a részvétel. Magyarország eddig legalacsonyabb részvételt 1998-ban produkálta, 57,0% és a legmagasabb részvétel 2002-ben 70,5% volt, amelyet pár tized százalékkal múlt alul a 2018-as és 2022-es választás.

1. táblázat: A 2026-os országgyűlési választások eredményei a TISZA és Fidesz–KDNP vonatkozásában településméret szerint[8]
Table 1: 2026 Parliamentary Election Results for TISZA and Fidesz–KDNP by Municipality Size

Településkategória	Települések száma	Névjegyzékben szereplők száma	Részvétel (%)	TISZA egyéni szavazatarány (%)	Fidesz–KDNP egyéni szavazatarány (%)	Érvénytelen szavazatok aránya (%)
100 000 felett	7	507 774	80,770	61,939	30,703	0,394
50 000 –100 000	10	578 330	83,014	58,900	33,740	0,446
20 000–50 000	41	1 038 796	81,364	59,314	32,854	0,454
10 000 –20 000	86	897 434	80,363	55,557	36,365	0,448
5 000–10 000	144	677 926	76,884	50,836	41,062	0,531
3 000–5 000	191	613 702	76,830	49,636	42,101	0,604
1 000–3 000	903	1 265 455	75,954	45,773	46,306	0,647
1 000 alatt	1 772	792 953	77,406	41,383	50,916	0,785

Forrás: NVI adatok alapján Bódi Dániel számította.
Source: the calculations based on data from the National Election Office (NVI) were performed by Dániel Bódi.

Magyarországon a parlamenti választásokat az országos részvételi aránytól függetlenül mindig az jellemezte, hogy a nagyobb településeken inkább, nagyobb arányba mentek el szavazni,[9] mint a kisebb lélekszámú településeken, azonban az 1 000 főnél kisebb települések esetében minden parlamenti választás kapcsán egy „felpattanást" mértünk. A kis- és aprófalvak az önkormányzati választási események alkalmával is magasabb részvételt mutattak, mint a városok és népesebb települések. A parlamenti és önkormányzati választáson is magas részvételt produkáló településeket neveztük el hiperaktív településeknek (Bódi F. – Bódi M., 2011, 2023).

2026-ban hasonló eloszlást mérhettünk a településméretek vonatkozásban a 100 000 főnél népesebb települések esetében megközelítette a 81%-t, az 50–100 000 között meghaladta a 83%-t, az országos átlagot meghaladták a 10 000 főnél népesebb települések is. A 10 000 és 3 000 népességszám közé eső településeken a részvétel aránya 4-5 százalékponttal elmaradt az országos átlagtól, a korábbi választások trendjét követve. Ugyanakkor az 1 000 fő alatti falvak esetében a részvétel rátája most is magasabb volt a 10 000 és az 1 000 fő közötti településekhez viszonyítva (1. táblázat).

A nagyobb település magasabb választási részvétel – országgyűlési választás – közötti kapcsolatot magyarázhattuk volna egy erőteljesebb „civic duty" hatással (Milbrath, 1981), azaz egy erőteljesebb polgári kötelességtudat jelenlétével, de miért törik meg ezt a

trendet a kis- és aprófalvak életvilágában? Miért mértük választásról-választásra ugyanazt az anomáliát az 1 000 főnél kisebb lélekszámú településhalmazban? Erre több feltevést fogalmaztunk meg korábban, egyrészt feltételeztük a magasabb részvételt, mely adódhat a helyi társadalmak demokrácia deficitéből, amelynek oka az egydimenziós hatalmi struktúra (Bódi, 2006, 2020), amely többnyire latens módon törekszik a mindenkori centrális (kormány) hatalomnak megfelelni, ezért a választások alkalmával „mozgósítja" a helyben élő választási névjegyzékben szereplő személyeket. Ezt a „tolóhatást" a helyi hatalom különböző eszközökkel tudta érvényesíteni – a kilencvenes években és az ezredforduló táján elsősorban szociális transzferek voltak (segélyek, támogatások) a „terelés" eszközei, később a közmunkához jutás diszkrecionális kiosztása, illetve megtagadása. A direkt hatást kiegészíthette továbbá a „megbélyegzéstől" való félelem is, amely alatt a helyi közösségek viselkedésétől eltérőket, azaz „mindenki így csinálja" hatást érthették alatta. A 2026-os parlamenti választás előtt a közbeszéd tárgya lett a „szavazatvásárlás" témája, amelyet A szavazat ára című dokumentumfilm[10] részleteiben tárt fel, amely a választás előtti hónapban a közösségi médiában fotótűzként terjedt el. A dokumentumfilmesek Bódi Mátyás magyarországi gettók lehatárolásának módszerével lokalizálták (Bódi M. – Kovalcsik, 2023), azokat a településeket, illetve településrészeket, amelyeken feltételezhetően a szavazatok direkt irányítása megtörténhetett, amellyel több egyéni országgyűlési kerület választási kimenetét lehetett manipulálni korábbi választási események során.

Az 1 000 léleknél kisebb lélekszámú települések száma 1777 darab, ahol a választási névjegyzékekben közel 800 000 választó szerepel, ez a Budapesten kívül élő választók 12,44%-a. Továbbá, ha figyelembe vesszük, hogy a vidéki választókerületek közül mennyi helyezkedik el kis- és aprófalvas térségekben, ez a szavazattömeg még különösebben felértékelődik az ország északi és keleti területein, s Dunántúl déli és nyugati övezeteiben, ahol a kisnépességű falvak helyezkednek el.

A 2026-os országgyűlési választáson jelentősen megnőtt a választási hajlandóság – a korábbi választási eseményekhez mérten 10-15%-kal többen mentek el szavazni –, ez a változás nem csupán mennyiségi tényező, de a korábbi évtizedekben bevéső dött „mintázatot" is átírta.

Több évtized választási eseményeinek adatait vizsgálva megállapítható, hogy a választási részvétel területi vetülete lényegében nem változott. Azaz a magasabb választási aktivitást mutató települések Nagykanizsa – Sátoraljaújhely tengelytől északra helyezkedtek el, e választótengelytől délre csak kisebb enklávék mutattak csak 4-8 esetben (8 választást megfigyelve) átlag feletti eredményt, többségében megyeközpontok (Bódi F. – Bódi M., 2003:141). A választótengelytől délre többségében alacsony választási részvételt mutató települések alkottak egy összefüggő mezőt. A Rural society power and social integration[11] kötetben (Csurgó et al., 2023) publikált munkában közöltük, hogy 1990 és 2018 között – nyolc országgyűlési eseményt feldolgozva – a magyar önkormányzatok közel harmadában, 1002 településen sosem volt magasabb a választási részvétel aránya az aktuális év átlagánál. Az országos átlag felé került 925 település egy-három alkalommal. A településméret és részvétel között nem mutatható ki szoros összefüggés, mivel a cella értékeinek az eloszlása egyenletes. Azaz közel azonos aktív, illetve passzív település volt egy-egy településméret kategóriában nyolc választási esemény aggreált áttekintése során (Bódi F. – Bódi M., 2003:139). Az eltérés elsődlegesen nem a településméret, hanem a térben elfoglalt hely, azaz a regionális területi lokációval hozható kapcsolatba.

A 2026-os términtázat a korábbi választási eseményhez képest lényegesen eltért. Az átlag felett erősen aktív települések (85% feletti aktivitást mutatók, 397 település) zömében továbbra is inkább a választási aktivitástengelyétől északra helyezkedtek el, de ugyanakkor a korábbi évtizedekben alacsony aktivitást mutató alföldi települések bekerültek a 75-85% közötti halmazba, amely a jelenlegi átlagtól plusz mínusz öt százalékkal tér el, számuk 1607 darab (1. térkép).

Korábban az Alföldön lévő települési önkormányzatokban elő választók aktivitása egy alkalommal sem érte el az aktuális év átlagát. Az 1990 és 2018 között több mint 1 000 ilyen települést számoltunk, amelynek zöme az említett nagy tájegységen helyezkedett el, s ez a megrögzült alacsony választási részvétel átnyúlt Fejér megye déli részére, s lefedte szinte egész Tolna és Somogy megye falvas térségeit is (Bódi F. – Bódi M., 2023:140).

A 2026-as választáson ez kiterjedt, s lényegében összefüggő „passzívzóna" megszűnt, feltöredezett, maradványokban azonban maradtak a Dél-Heves, Nagy-Kunság tájain, délen a szerb határ mellett, keleten a román határon végig Battonyától Csengerig, az ukrán határ teljes hosszán, valamint a szlovák határmentén, Bodrogközben. Az ország északi részén a Sajó és a Hernád folyó völgyében fekvő kistelepülések sem érték el a 70%-t, azaz több mint 10%-kal alatta maradtak az országos átlagnak. A legutóbbi országgyűlési választáson a passzív települések (49-70%) száma 534 volt (1. térkép).

A 2026-os történelmi magasságú részvételi arány hatással volt a korábbi választási aktivitás términtázatára. Egyrészt megtörte az alföldi települések zömében évtizedekig tapasztalható folyamatos passzívitást, ugyanakkor megmaradt a kis- és aprófalvak relatív többlet aktivitása a nagyobb vidéki településekhez képest. Azzal, hogy megszűnt az észak-déli választási aktivitás választótengelye, az Alföld települései aktívabban beleszóltak az ország, s ezzel saját sorsuk alakításába. A kis- és aprófalvak választási aktivitásának anomáliája nem szűnt meg, de ettől függetlenül az őket átfogó választókerületekben a választási eredmények a kormánypártok számára nem lettek maradéktalanul kedvezőek. Ebben a településméretben igen magas a rontott, azaz érvénytelen voksok aránya, 0,8%, ez az arány lényegében duplája a 10 000 főnél népesebb településeken számolt érvénytelen szavazatoknak. Nem tudhatjuk, miért növekszik az érvénytelen szavazatok aránya monoton módon, fordított arányban a település méretével. Feltételezhető, az érvénytelenséget nem csak tévedés okozhatta, hanem tudatos rontás is, az ok egyfajta tiltakozás, vagy kényszertől való szabadulás lehetett. Az érvénytelen szavazatok térbeli eloszlását mutató térképi ábrán jól látható, hogy az átlag feletti értéket produkáló települések főleg azokon a térségekben találhatóak, ahol az országos átlagtól alacsonyabb volt a választói részvétel (2. térkép).

A FÖLDINDULÁSSZERŰ TISZA GYŐZELEM ÉS A TELEPÜLÉSMÉRET ÖSSZEFÜGGÉSEI[12]

A TISZA Párt a 106 egyéni választókerületből 96-ot begyűjött,[13] ez lényegében megfelel a földindulásszerű fogalom kritériumának. A választókerületek begyűjtése nem volt egyszerű, mivel a kihívó pártnak szembe kellett nézni két jelentős hiánnyal, amely nehezítette munkáját. Egyrészt az országos médiában jelentős hátránya volt, másrészt nem voltak olyan helyi politikusai, akik már korábban az önkormányzatok képviselőtestületeiben,

vagy épp polgármesteri székeiben ültek volna. Magyarországon eddig minden kiütéses győzelmet elért párt helyi beágyazottsággal bírt a helyi társadalmak életvilágában. A sikeres egyéni országgyűlési jelölt támaszkodhatott a helyi infrastruktúrára (közösségi terek, helyi média stb.), a helyi humánerőre (hivatalok adminisztrációja), s főleg a helyi támogató polgármester társadalmi tőkéjére (Putnam, 2000; Coleman, 1988), amely olyan kapukat is képes volt megnyitni, amit egy kívülről jött ember nem tudott volna elérni, különösen nem a vidéki hétköznapi életvilágában. A városi társadalmi környezet személytelenebb, de ugyanakkor Magyarországon kevés olyan település van, amely ezzel a személytelenséggel bírna Budapesten kívül (Angelusz – Tardos, 2009; Utasi, 2002).

A TISZA sikerének centrumát a fővároson kívül a nagyobb települések magjai adták, ezt demonstrálja az 1. táblázat. A győztes párt a 20 000 főnél népesebb településeken tudott kiütéses győzelmet aratni. Ebben a nagyobb lélekszámú településkategóriában kétszer annyi szavazatot értek el, mint a második helyen végzett párt. A TISZA szavazat eredményessége monoton módon a településmérettel arányosan csökken. A hajdan volt kormánypárt szavazatgyűjtő képessége pedig épp fordított irányba növekedett. Így a Fidesz a három és 5 000 fő népességű településeken a TISZÁ-t beéri, az 1 000 fő alatti településméretben pedig meg is előzi.

Amennyiben az országot átszövő abszolút hatalmi struktúrát egy Leviatánban ábrázolnánk, mint azt Hobbes tette ismert művében (Hobbes, 2001), akkor az alábbi anatómiai hasonlatban ábrázolhatnánk a magyarországi választási eredményeket: a szív az 50–20 000 közötti népességszámú települések, amelyek egy-egy választókerület központi településeit adják többnyire. A gerincoszlop tartja el az ország gazdaságát, s biztosítja a közszolgáltatások jelentős részét, ide tartoznak az 50 000 főnél népesebb önkormányzatok. Az idegpályák csomópontjai a 10–20 000 lelket számláló kis- és középvárosok, amelyek nem tömegükkel, inkább elhelyezkedésük révén töltenek be kulcsszerepet. Az ország izomszövetét a 3–10 000 fő közötti önkormányzatok adják, amelynek tömege meghatározó és átfed minden tájat és térséget. Az ország puhaszövetét a 3 000-nél kevesebb lelket számláló települései adják – egy két kivételtől eltekintve falvai –, ez majdnem akkora tömeg, mint az izomszövet, de kisebb erővel bírnak, az ország legkevésbé ismert részei, 2 700 helyi társadalom variációnak összessége.

A Fidesz a legsúlyosabb veszteségeket a középvárosokban könyvelhette el, ahol a választói névjegyzékben több, mint egy millióan voltak regisztrálva – ezek a 20 és 50 000 népességszámmal bíró települések (59 versus 33%). Ezeknek a városoknak a méretükön kívül területi pozíciója is jelentős, mivel e városok adják egy-egy választókerületnek a szívét. Vitathatatlan fontos tényezők a 100 000-nél népesebb, s továbbá az 50 000 és 100 000 közötti népességű városok, ahol további közel 1 100 000 választó él, ez a településhalmaz alkotja a magyar választási topográfia gerincoszlopát. Magyarországon, aki a szívet és a gerincoszlopot el tudja érni és meg tudja hódítani, az lényegében akár megnyerheti a választást, jelen voksolási rendszer keretein belül (Tisza 62-59 versus Fidesz 31-34%).

Magyarország alsó irányítóközpontjait alkotják, s mint idegpályák központjai átfogják az egész országot, a legérzékenyebb részét a magyar társadalomnak, a 10 000 és a 20 000 közé eső kisvárosok, ahol ugyan „csak" 900 000 választó él, de földrajzi, igazgatási közszolgáltatási, valamint helyi gazdasági funkcióit tekintve a vidékre talán legnagyobb hatással bíró település szegmense, itt a TISZA 56 versus 36 arányban megsemmisítő arányban verte a kormányerőket.

Az országot behálózzák, mint testet az izomszövetek az 5 000 és a 3 000, valamint a 10 000 és az 5 000 lakópolgárt tömörítő falvak- és kisvárosok, ahol 1 300 000 választó él. Ebben a kiterjedt és kulcsfontosságú településkategóriában, ha nem is kiütéses győzelemmel, de magabiztosan nyert a TISZA (51-50 versus 41-42%).

Az ország puhaszövetét alkotja az a 2.665 település, zömében falvak, amelyekben 2 058 000 választó lakik. Ebben a kategóriában a Fidesz bár előnyben maradt, de nem tudta megvédeni állásait a feltörő új erővel szemben (46-41 versus 46-51%). Az 1 000 és 3 000 fő népeséget tömörítő településeken a kormánypártok beérték a TISZÁ-t – itt több szavazó lakik, mint az 50 000 főnél népesebb településeken. A TISZA egyedül csak az 1 000 főnél kisebb lélekszámú településeken maradt alul a Fidesszel szemben, de ebben a településkategóriában kevesebb, mint 800 000 fő él. Ez a 3 000 fő népességtől kisebb lélekszámú, puhaszövet volt a kormánypárt végvonala, ha ezt áttörik, akkor a kormányzáshoz szükséges többség elvész, s amennyiben ez a vonal csak meggyengül, abban az esetben is a kormány elveszti alkotmányozó többségét. Ezt korábban egyetlen párt, vagy pártszövetség sem tudta – nem hogy bevenni – megközelíteni. A kormánypárt olyan mélyen beásta magát ebbe a bonyolult és átláthatatlan szociális dzsungelbe, amit a városi politizáláshoz szokott politikusok nem ismertek, nem akartak megismerni, s lehet, le is néztek.

Korábbi vizsgálatok ezt az erődrendszert elkezdték feltérképezni, lépésről-lépésre görgették végig az egeret a műholdtérképeken, s mérték fel a falvak és kisvárosok vakfoltjait. Összegyűjtöttek számos információt, s feltérképezték azt a vidéket, amelynek megismerésére előtte többen erőt és türelmet nem áldoztak. Az aprólékos és tűpontos kutatásokból kiderítették, hogy egy adott helyen adott választás napján hogy formálódott a voksok leadásának a hulláma, s ebből lehetett következtetni arra, hogy bizonyos térségekben a választókat mikor szállították a szavazóhelységekbe. A pártok jelenlétére is a választási adatok részleteiből tudtak következtetni, miszerint vizsgálták azt, hogy a választási biztosok, szavazatszámlálók hol jelentek meg, s milyen szervezetek tudták őket delegálni (Bódi M., 2021). Kiderült, a Fidesz lényegében minden településméret szintjére eljutott, még a legkisebb községekbe is. Ellentétben több korábbi kihívójával szemben, amely politikai szervezetek a főváros határánál alig-alig jutottak tovább (LMP), vagy, ha volt is párt, amely vidéken erős bázissal rendelkezett, az éppen a Duna vonalát nyugat felé lényegében nem tudta átlépni (Jobbik). Az ország lágyteste nem kapott elég figyelmet a politikatudományban, a szociológiai és a földrajzi, esetenként a néprajzi és az antropológiai kutatások figyelmének homlokterébe pedig a politikai jelenségek ritkábban kerültek. A pártok holdudvarában inkább politológus, jogász, közgazdász hátterű személyek kerültek, akik egyszerűen nem tartották fontosnak a közel 2 700 falu életvilágát „kirakni", megfejteni.

A TISZA GYŐZELEM ÉS VÁLASZTÁSI RÉSZVÉTEL

A teljes településállományon a részvételi arány és a TISZA Párt egyéni országgyűlési jelöltjére leadott szavazatok aránya között pozitív irányú kapcsolat mutatható ki. A Pearson-féle korrelációs együttható értéke r = 0,321, a determinációs együttható értéke pedig R^2 = 0,103, ami azt jelenti, hogy a részvételi arány önmagában a TISZA-jelölt települési szavazatarányának mintegy 10,3%-át magyarázza. A regressziós együttható 0,424, vagyis

1 százalékponttal magasabb részvételi arány átlagosan 0,424 százalékponttal magasabb TISZA-szavazataránnyal jár együtt.

A lakosságszám szerinti bontás ugyanakkor jelentősen árnyalja ezt az összefüggést. A 100 000 fő feletti, valamint az 50 000–100 000 fős településkategóriákban gyenge negatív kapcsolat látható a részvétel és a TISZA-jelölt szavazataránya között. Ezzel szemben a közepes és kisebb településeken erős pozitív együttmozgás mutatható ki. A legerősebb kapcsolat az 5 000–10 000 fős és a 3 000–5 000 fős kategóriákban jelentkezik, ahol a korrelációs együttható értéke r = 0,605, illetve r = 0,597, a determinációs együttható pedig 36,6%, illetve 35,7%.

Az eredmények alapján a magasabb választási részvétel és a magasabb TISZA-jelölti szavazatarány közötti kapcsolat elsősorban az 1 000–20 000 fős települések körében érvényesül. A nagyvárosi kategóriákban ez az összefüggés nem jelenik meg, míg az 1 000 fő alatti településeken gyengébb pozitív kapcsolat látható. Ez arra utal, hogy a részvétel politikai hatása településméret szerint differenciáltan jelentkezik.

2. táblázat: A TISZA Párt eredményessége és részvétel közötti korreláció településméret szerint az országgyűlési választáson 2026-ban
Table 2: The Relationship Between the TISZA Party's Electoral Results and Voter Turnout Across Settlement Sizes in the 2026 Parliamentary Election

Településkategória	Korreláció	R^2	Regressziós együttható
100 000 felett	-0,193	0,037	-0,329
50 000–100 000	-0,220	0,048	-0,231
20 000–50 000	0,498	0,248	0,437
10 000–20 000	0,507	0,257	0,604
5 000–10 000	0,605	0,366	0,643
3 000–5 000	0,597	0,357	0,669
1 000–3 000	0,523	0,274	0,608
1 000 alatt	0,244	0,060	0,303

Forrás: NAV és KSH adatiból számolta Bódi Dániel.
Source: the calculations based on data from the NVI and the Central Statistical Office were performed by Dániel Bódi.

Tehát megállapítható a TISZA földindulásszerű győzelméhez nagymértékben hozzájárult a vidéki Magyarországnak a megszokottnál nagyobb részvételi aktivitása, amely átlépte a 70%-s üvegplafont, s ez különösen érvényes az 1 000 és az 50 000 közötti népességű települések életvilágára, ahol Budapesten kívül a magyar választók 70,5%-a él. Az említett halmazon belül különösen erős a korreláció a választási részvétel szintje és a TISZA eredményessége, azaz szavazatgyűjtő képessége között az 1 000 és a 20 000 fő közötti népességű településeken, ahol a vidéki választók több mint a fele szerepel a választási névjegyzékben (54,2%).

NEM FÚJTÁK A TROMBITÁT

Vélhetően, amikor a kormány belső körei számára a TISZA előnye világosság vált, akkor a miniszterelnök a Fidesz Országos Önkormányzati Fórumán[14] megkérte a párt polgármestereit: „Ezt a választást nektek kell megnyernetek, a trombitát nektek kell fújni." A fórumon több önkormányzati vezető volt a polgármesterek mellett, akiknek világosan közölték, ez a választás rajtuk múlik, a kimenet attól függ, hogy a helyi politika szereplői hogyan „állnak bele" a kampányba. A kormánykoalíciónak 563 polgármestere volt Budapesten kívül, amelyből 301 szuper inkumbens volt, azaz legalább három választást már megnyert az önkormányzatában egymást követően.

3. táblázat: Fidesz-KDNP-s polgármesterek által vezetett települési önkormányzatok, 2026-ban
Table 3: Local Municipal Governments Led by FIDESZ–KDNP Mayors in 2026

Településkategória	Fideszes polgármesterek által vezetett települések száma	Névjegyzékben szereplők száma	Részvétel (%)	TISZA egyéni szavazatarány (%)	Fidesz egyéni szavazatarány (%)	Érvénytelen szavazatok aránya (%)
100 000 felett	4	453 040	80,559	61,135	31,654	0,389
50 000 –100 000	5	259 025	83,566	58,035	34,437	0,422
20 000 –50 000	16	389 971	80,191	58,370	33,908	0,497
10 000 –20 000	40	493 127	80,098	54,207	38,498	0,464
5 000 –10 000	58	312 979	77,049	50,093	41,912	0,538
3 000–5 000	48	139 314	76,197	47,460	44,775	0,647
1 000–3 000	185	252 554	74,975	43,094	49,329	0,719
1 000 alatt	207	80 895	75,692	38,850	53,628	0,794
ORSZÁGOS*	563	2 380 905				

** Budapest nélkül*
Forrás: NVI adataiból a számításokat Bódi Dániel végezte el.
Source: the calculations based on data from the NVI were performed by Dániel Bódi.

A kormány konform polgármesterek által vezetett önkormányzatok területén élő választók lényegében nem szavaztak másként, mint az adott településméret kategóriában lévő települések polgárai. A 20 000 főnél népesebb településeken a valamikori kormánypárt jelöltjei épp olyan arányban kaptak ki, mint más településeken. A két legkisebb népességű kategóriában a Fidesznek sikerült egy kicsit jobban megszorongatni a TISZÁ-t, de miután a kormánypárti helyi politikus vezette 3 000 főnél kisebb lélekszámú településeken mind-

össze 333 000 szavazó él, szétszórva az országban, így egy-egy választókerületre, s ezáltal az országos kimenet sorsára valószínűleg nem volt jelentős ráhatásuk. Azonban annak a tíz, még kormánypárti választókerület választási eredményét érdemes tovább elemezni, amelynek többsége kis- és aprófalvas térségbe esett: Szabolcs-Szatmár-Bereg, Hajdú-Bihar, Nógrád, Borsod-Abaúj-Zemplén és Vas megyékben. Ez a munka azonban egy újabb cikknek kínál lehetőséget.

A korábbi kormányfőnek a kérése releváns volt, mivel a kormány konform polgármesterek által vezetett települési önkormányzatokban majd 2 400 000 választó él, különös véletlen a Fidesz–KDNP-nek épp ennyi szavazatot sikerült összegyűjteni. Amennyiben a kormánypárti polgármesterek fújták volna a trombitát, akkor talán sikerült volna vidéken az átszakadt védvonalakat feltölteni. A trombiták harsogása azonban elmaradt, ez részben köszönhető annak, hogy a kormány az önkormányzatoktól hosszú regnálása alatt jelentős jogköröket, felelősséget és forrást vont el (Dobos – Pálné Kovács, 2025; Bódi D. et al., 2025; Péteri, 2025). Ha fújták is a trombitákat az önkormányzatok vezetői, sok esetben részesei lehettek a kormányszintű visszaéléseknek, azaz a korrupciós ügyek gyanúja őket is beárnyékolta (Bódi D. et al., 2025). Különösen a kormánykonform települések jobban kaptak fejlesztési forrásokat, de ezek felhasználásába a helyi lakópolgároknak nem sok beleszólása és belelátása lehetett. Úgy, ahogy a kormány és a kormánypárt eltávolodott a társadalomtól, épp úgy a helyi notabilitásainak többsége is lecsúszott a valóságról. Nem zárható ki, ha a harsogtak is a trombiták, Jerikó falai nem omlottak le, a csoda nem jött el, az önkormányzatok varázstalanná váltak, legalábbis a kormánykonform polgármesterek többségének igen.

A kormánypárti polgármesterek által vezetett településhalmazban is megvizsgáltuk: a választási részvétel mértéke és a TISZA Párt eredményessége közötti kapcsolatot – feltételeztük a kormánypárt által erősen uralt helyi politikai miliőben a magasabb részvétel talán kevésbé hatott kedvezően a TISZA eredményességére. Ugyanazzal a módszertannal számoltunk, mint a teljes vidéki halmaz esetében (lásd 2. táblázat), az eredmény kisebb eltérések mellett az országos sokaságon mért eredményt tükrözte vissza a településméret szerinti kategóriákat összevetve. A 4. táblából kiolvasható a fideszes polgármesterrel rendelkező települések esetében a nagyvárosi kategóriákban (100 000 felett) gyakorlatilag nincs kapcsolat. A közepes és kisebb településeken viszont itt is erős vagy közepesen erős pozitív kapcsolatot találtunk. Különösen a 10 000–20 000, az 5 000–10 000, valamint a 3 000–5 000 fős kategóriákban jelentős az együttmozgás. Ez azt jelenti, hogy még azokban a településcsoportokban is, ahol a polgármester kormánypárti, a magasabb választási részvétel többnyire magasabb TISZA párti eredménnyel járt együtt.

4. táblázat: A Tisza párt eredményessége és részvétel közötti korreláció településméret szerint az országgyűlési választáson 2026-ban (N=563)
Table 4: The Correlation Between TISZA Party Performance and Voter Turnout by Municipality Size in the 2026 Parliamentary Election in Municipalities Led by Pro-Government Mayors (N=563)

Településkategória	Korreláció	R^2	Regressziós együttható
100 000 felett	-0,021	0,000	-0,025
50 000–100 000	0,020	0,000	0,031
20 000–50 000	0,528	0,278	0,410
10 000–20 000	0,597	0,357	0,828
5 000–10 000	0,609	0,371	0,623
3 000–5 000	0,521	0,275	0,553
1 000–3 000	0,472	0,223	0,502
1 000 alatt	0,323	0,104	0,372

Forrás: NVI adataiból a számításokat Bódi Dániel végezte el.
Source: the calculations based on data from the NVI were performed by Dániel Bódi.

KÖVETKEZTETÉSEK

A prima facie kutatás a következő összefüggésekre mutatott rá; TISZA Párt földindulásszerű győzelméhez a magas részvételével bizonyíthatóan hozzájárult, különösen az 1 000 és a 20 000 fő közötti népességű települések halmazában, amelyben az ország vidéki szavazóinak több, mint fele él. Minden idők legnagyobb részvétele mellett tartott országgyűlési választás nem csak egy rekorddöntés, de egyben szükséges is volt az új politikai erő elsöprő győzelméhez. A részvétel kiugró eredményei megtörték a korábbi évtizedek berögzött térbeli sémáját, miszerint a választótengelytől (Nagykanizsa – Sátoraljaújhely) északra inkább aktív, s ettől délre inkább passzív települések terülnek el. Az Alföld településeinek történelmi aktivitása minden bizonnyal jelentős mértékben hozzájárult a TISZA kiütéses győzelméhez a tizenhat éve alkotmányos többséggel regnáló Fidesz–KDNP felett. Ezt a nagyarányú győzelmet a kormányzópárt önkormányzatok szintjén kiépült klientúrájával sem tudták megállítani, amelyhez köthető 2 400 000 választó. Ez a jelenség inspirálta jelen cikk címét is.

A cikk két kutatási kérdésére a rövid válasz: a TISZA bár a legeredményesebb (Budapesten kívül) a vidék szívét és gerincoszlopát alkotó nagyobb lélekszámú településeken volt – azaz 100 000-nél nagyobb, s az 50 és a 100 000 fő közötti, ugyanakkor a választást jellemző történelmi magas részvétel különösen az 1 000 és a 20 000 között népes települések halmazában hatott, amely nélkülözhetetlen volt elsöprő győzelméhez. A magas részvétel a kormánypárti polgármesterek vezette településeken is a TISZA Pártnak kedvezett, különösen a kisvárosok vonatkozásában, de lényegében 1 000 és 50 000 főt számláló települések halmazában ezt az együttjárást kimutattuk. A 2026-os parlamenti választás Magyarországon megtörte három évtized választástopográfiai mintázatát. Ezt a mintázattörést az Alföld kisvárosaiban lezajlott választási forradalom eredményezte, amelynek a mély és alapos kutatása még további munkát jelöl ki számunkra.

JEGYZETEK

1 Nemzeti Választási Iroda (NVI) hivatalos adata alapján a névjegyzékben szereplő 7.527.742 főből megjelent 5.988.778 szavazó.

2 2011. évi CCIII. törvény az országgyűlési képviselők választásáról, (elfogadva; 2011. december 23.), amely 386-ról 199-re csökkentette a képviselők számát, a választókerületek száma pedig 176-ról 106-ra redukálódott. 2024. évi LXXIX. törvény az egyes választási tárgyú törvényeket módosította, azaz 2011. évi CCIII. törvény 1. és 2. mellékletét, amelyek az országgyűlési egyéni választókerületek számát, sorszámát, székhelyét és területi beosztását tartalmazzák. Ez utóbbi olyan választókerületeket eredményezett, amely maradéktalanul nem vette figyelembe a fővárosi kerületi önkormányzatok elhelyezkedését, a benne élő polgárok térhez köthető identitását. Ez az anomália más városokban is észlelhető volt, Győr, Miskolc, Kecskemét stb., de ezen városok esetében az országgyűlési adatokat az adott településre tudtuk kalkulálni, a NVI adatok alapján.

3 Jelen tanulmányban a részvételt az egyéni országgyűlési jelöltekre leadott szavaztok alapján számoltuk.

4 International Institute for Democracy and Electoral Assistance (International IDEA), 1955 alapított kormányközi szervezet, székhelye Stockholm, elérhető: https://www.idea.int/

5 Jelen cikk a Választási Földrajz tudományos és ismeretterjesztő portál mórszereire és elemzéseire támaszkodik. Elérhető: https://www.facebook.com/electoral.geography/?locale=hu_HU

6 A statisztikai elemzésünkben a földcsuszamlásszerű győzelemként a 20%-t vagy azt meghaladó előnyt tekintettük. Ez egy egyszerű százalékpontos eltérés alapján értendő különbség.

7 A kampányban a két párt, az MSZP és az SZDSZ nem manifesztálta kormánykoalíciós terveit, vagy esetleges szándékát – ketten együtt azonban kétharmados többséget szereztek az Országgyűlésben.

8 Budapest kivételével valamennyi önkormányzatot figyelembe véve 3154 települési önkormányzatban 6.372.370 választói névjegyzékben szereplő szerepelt.

9 Az önkormányzati választások esetében ez fordítva volt. A kisebb lélekszámú településeken nagyobb arányban, ellenben a nagyobb lélekszámú településeken kisebb arányban járultak az urnákhoz a választók (Bódi F. – Bódi M., 2023).

10 A szavazat ára. Elérhető: https://www.reddit.com/r/hungary/comments/1s4d7ku/a_szavazat_%C3%A1ra_youtube/

11 Csurgó, Bernadett – Mathieu, Nicole – Megyesi, Boldizsár (eds.): *Rural Society, Power and Social Integration,* Budapest, Debrecen, Paris: Centre for Social Sciences, Debrecen University Press, Social Dynamics and Recomposition of Spaces Laboratory, 2023. Elérhető: https://real.mtak.hu/188726/1/Rural%20society.pdf

12 A vizsgálatunk során az egyéni jelöltekre leadott szavazatokat vettük figyelembe, mivel az egyéni jelöltek kapcsolta az aktuális választókerületekben lévő települési önkormányzatokkal sokkal jobban megragadható, mint általában a pártok kapcsolata egy adott településsel.

13 Valamennyi egyéni országgyűlési választókerületből elvitte az összes budapesti választókerületet, azaz 16-t, s a fővároson kívül pedig további 80-t.

14 2026. január 19-én**,** Budapest Kongresszusi Központban tartott rendezvényen.

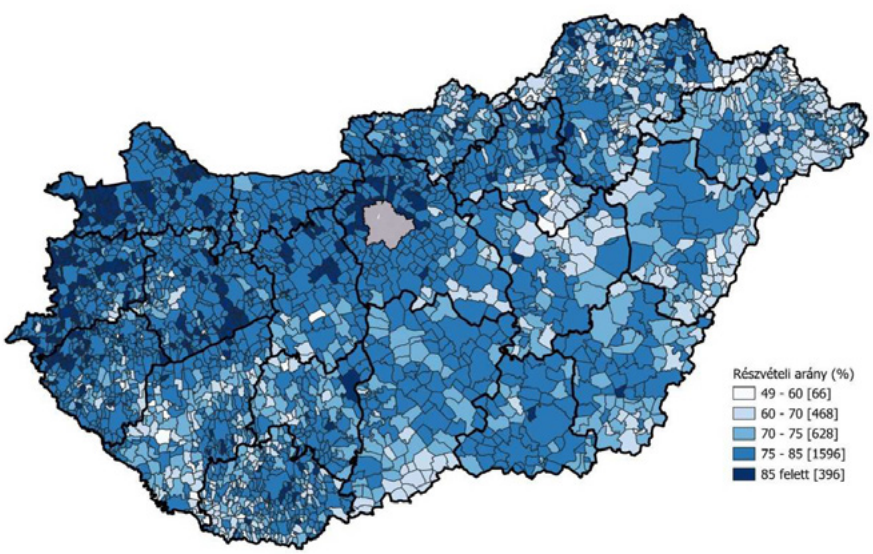
IRODALOMJEGYZÉK

- Angelusz Róbert – Tardos Róbert: *Kapcsolathálózati szemlélet a társadalom- és politikatudományban,* Politika Tudományi Szemle, 2009 /2. 29–57. Elérhető: https://real.mtak.hu/112190/1/2009_2_angelusz.pdf
- Bódi Ferenc: *A helyi önkormányzatok születése Magyarországon,* RETÖRKI Könyvek 45, Antológia, Lakitelek, 2020, 171–208.
- Bódi Ferenc: *A falusi önkormányzatok újraéledése és demokráciadeficitje,* in: Bőhm Antal (szerk.): A helyi hatalom és az önkormányzati választások Magyarországon 1990–2002, MTA PTI, 2006, 320–337.
- Bódi, Ferenc – Bódi, Mátyás: *Where are the voters? Three decades into a silent democracy (Electoral geographical approach),* in: Csurgó, Bernadett – Mathieu, Nicole – Megyesi, Boldizsár (eds.): Rural Society, Power and Social Integration. Budapest, Debrecen, Paris: Centre for Social Sciences, Debrecen University Press, Social Dynamics and Recomposition of Spaces Laboratory, 2023, 121–141. Elérhető: https://real.mtak.hu/188726/1/Rural society.pdf
- Bódi Ferenc – Bódi Mátyás: *Hol vannak a választók?,* Politikatudományi Szemle, XX. 2011, 51–74. Elérhető: https://real.mtak.hu/112013/1/bodi.pdf
- Bódi Ferenc – Szalai Ádám – Kovalcsik Tamás: *Területi és településfejlesztési forráselosztás és választási eredmények összefüggései a tanácsi rendszert váltó önkormányzati rendszerben,* in: Bódi Ferenc – Pálné Kovács Ilona (szerk.): Önkormányzati választások, Az önkormányzatiság három évtizede Magyarországon, Gondolat, 2025, 95–111.
- Bódi Ferenc – Kovalcsik Tamás: *Polgármesterek ellenzékisége, kormánykonformitása, mandátumtartósság kapcsolata a központi politikával 1990 és 2024 között,* in: Bódi Ferenc – Pálné Kovács Ilona (szerk.): Önkormányzati választások, Az önkormányzatiság három évtizede Magyarországon, Gondolat, 132 – 147.
- Bódi Dániel – Patyán László – Kardos Rita: *Helyi közszolgáltatások a vidéki önkormányzatokban,* in: Bódi Ferenc – Pálné Kovács Ilona (szerk.): Önkormányzati választások, Az önkormányzatiság három évtizede Magyarországon, Gondolat, 2025, 35–66.
- Bódi Mátyás: *A jelenlét nélküli jelen(lét) – a hazai pártszervezetek fejlettségének területi különbségei,* Földrajzi Közlemények, 2021/3, 232–248. https://doi.org/10.32643/fk.145.3.4
- Bódi Mátyás – Kovalcsik Tamás: *A Fidesz társadalmi bázisának változása 1998–2022 között,* Földrajzi Közlemények, 2023/1, 40–51. https://doi.org/10.32643/fk.147.1.3
- Coleman, James S.: *Social capital in the creation of human capital*, American Journal of Sociology, 1988/94 (Supplement), S95–S120. Elérhető: https://faculty.washington.edu/matsueda/courses/587/readings/Coleman%201988.pdf
- Csurgó, Bernadett – Mathieu, Nicole – Megyesi, Boldizsár (eds.): *Rural Society, Power and Social Integration,* Budapest, Debrecen, Paris: Centre for Social Sciences, Debrecen University Press, Social Dynamics and Recomposition of Spaces Laboratory, 2023. Elérhető: https://real.mtak.hu/188726/1/Rural%20society.pdf
- Dobos Gábor – Pálné Kovács Ilona: *Önkormányzati autonómia, közjogi keretek és hatalmi pozíciók,* in: Bódi Ferenc – Pálné Kovács Ilona (szerk.): Önkormányzati választások, Az önkormányzatiság három évtizede Magyarországon, Gondolat, 2025, 11–34.
- Farrell, David M.: *Electoral Systems: A Comparative Introduction*. Palgrave Macmillan, 2011.
- Frank, Richard W. – Martínez i Coma, Ferran: *Correlates of Voter Turnout,* Political Behavior, 2021/45, 607–633. https://doi.org/10.1007/s11109-021-09720-y
- Gallagher, Michael – Mitchell, Paul (eds.): *The Politics of Electoral Systems*, Oxford University Press, 2005. https://doi.org/10.1093/0199257566.001.0001
- Hobbes, Thomas: *Leviatán,* Polis Kiadó, Budapest, 2001, 380.

Kovalcsik Tamás – Bódi Mátyás: *Javaslatcsomag a hazai országgyűlési választókerületi rendszer felülvizsgálatára,* Területi Statisztika, 2024/4, 413–447. https://doi.org/10.15196/TS640401
Körösényi András – Tóth Csaba – Török Gábor: *A magyar politikai rendszer,* Osiris Kiadó, 2007.
Lijphart, Arend: *Patterns of Democracy*, Yale University Press, 1999, 368.
Lijphart, Arend: *The Problem of Low and Unequal Voter Turnout – and What We Can Do About It, IHS* Political Science Series, 1998/ 54. Elérhető: https://irihs.ihs.ac.at/id/eprint/1045/1/pw_54.pdf
Lijphart, Arend: *Unequal Participation: Democracy's Unresolved Dilemma,* American Political Science Review, 1997/1, 1–14. https://doi.org/10.2307/2952255
Milbrath, Lester Walter: *The Nature of Political Beliefs and the Relationship of the Individual to the Government,* American Behavioral Scientist, 1968/12, 28–36.
Nohlen, Dieter – Stöver, Philip (eds.): *Elections in Europe: A Data Handbook*, Nomos Verlag, Baden-Baden, 2010.
Nohlen, Dieter (ed.): *Elections in the Americas: A Data Handbook*, 2 vols., Oxford: Oxford University Press, 2005.
Norris, Pippa: *In Praise of Skepticism, Trust but Verify,* Oxford University Press, 2022, 320.
Péteri Gábor: *Helyi pénzügyek szabályozása, Három évtized útkeresése,* in: Bódi Ferenc – Pálné Kovács Ilona (szerk.): Önkormányzati választások, Az önkormányzatiság három évtizede Magyarországon, Gondolat, 2025, 67–94.
Putnam, Robert D.: *Bowling Alone: The Collapse and Revival of American Community*, Simon & Schuster, 2000.
Utasi Ágnes: *A bizalom hálója*, Új Mandátum Könyvkiadó, 2002.

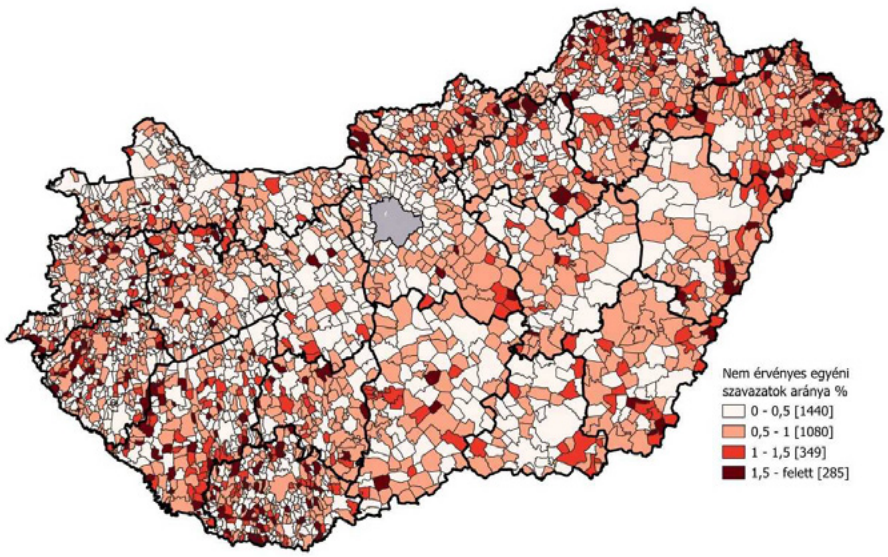
MELLÉKLET

1. térkép: Választási részvétel a 2026-os országgyűlési választáson – települési önkormányzatok szintjén
Figure 1: Voter Turnout in the 2026 Parliamentary Election – at the Level of Municipalities

Forrás: NVI adatok alapján Bódi Dániel számította.
Source: the calculations based on data from the NVI were performed by Dániel Bódi.

2. térkép: Érvénytelen szavazatok eloszlása a 2026-os országgyűlési választáson – települési önkormányzatok szintjén
Figure 2: Distribution of Invalid Votes in the 2026 Parliamentary Election – at the Level of Municipalities

Forrás: NVI adatok alapján Bódi Dániel számította.
Source: the calculations based on data from the NVI were performed by Dániel Bódi.

Oláh Gergely Máté: Kampány 2026-0418